

HOORZITTING VOLWASSENENONDERWIJS

30-11-23

- Dave Bonte (CVO Groeipunt, POV, Oost-Vlaanderen)
- Marleen Mast (CVO Crescendo, GO!, Antwerpen)
- Brigitte Mariën (CVO Encora, OVSG, Antwerpen)
- Carmen Wullaert (cvo MIRAS, KathOndVla, West-Vlaanderen)
- Marissa Martens (Ligo Limburg Zuid, Ligo, Centra voor Basiseducatie)

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Brigitte:

Waardeer, gebruik en erken het unieke systeem van volwassenenonderwijs binnen het brede veld van het Levenslang Leren.

Flexibel aanbod/Ibrahim

DE VLAAMSE VEERKRACHT

ACHTERGROND

- Syrische jongen
- Leeftijd: 19 jaar
- Ongeschoold
- Laaggeletterd
- Op zoek naar werk

AANBOD

- NT2: Ligo/ CVO
- Kappersopleiding
- Geletterdheidsmodules

PERSPECTIEVEN

- Beroep leren
  - Meer kansen op de arbeidsmarkt
- Sociaal, mensen leren kennen

UITDAGINGEN

- Schakel tussen Ligo en CVO
- Kapper geïntegreerd met NT2 stage en werkplekleren

Flexibel aanbod/Wie zijn onze cursisten?

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

- Cursist centraal
- Van 16 tot 99 jaar
- Alle nationaliteiten
- Werkzoekend of werkend
- Niet geschoold tot hoog geschoold
- Ongekwaliceerde uitstroom secundair
- Laaggeletterdheid

Flexibel aanbod/Verschillende perspectieven

- Diploma secundair behalen
- (Nieuw) beroep leren
- Sterker in zoektocht naar werk
- Sterker in participatie in de samenleving
- Bijleren i.f.v. huidige job
- Persoonlijke ontwikkeling - versterken van basiscompetenties

Flexibel aanbod/opleidingen

Opleidingen

- Basisvaardigheden (taal, rekenen, ICT, maatschappelijke oriëntatie)
- Alfabetisering/Nederlands Tweede Taal/Inburgering
- Diploma secundair onderwijs (AV en AAV)
- Beroepsopleidingen VKS niveau 3 en 4
- Moderne vreemde talen
- Digitale vaardigheden
- Geletterdheidsmodules
- Open modules

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Flexibel aanbod/methodiek

Hoe organiseren wij ons?

Modulair

De cursisten kunnen een module kiezen die het beste bij hen past.
Het niet halen van een onderdeel hoeft niet tot extra vertraging te leiden.
Mogelijkheid om in eigen snelheid en volgorde te studeren.

- Op elk moment van de dag en de week
- Start op elk moment van het schooljaar
- Intensieve, semi-intensieve, verkorte, vertraagde trajecten

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Flexibele organisatievormen en methodieken

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Hoe organiseren wij ons?

- Arbeidsmarktgericht
(Beroepscompetentieprofiel/opleidingsprofiel/leerplan)
- Diplomagericht of korte bijscholingen
- Geïntegreerde trajecten (beroepsopleiding in combinatie met NT2, AAV en/of geletterdheidsmodules en/of Start to ICT)
- In samenwerking met partners (op de vloer)
- Afstandsonderwijs - gecombineerd onderwijs - hybrideonderwijs
- Stage - werkplekleren - duaal leren
- Flexibele klasgroepen

Wat vragen we?

Zorg voor:

- de verdere uitbouw van flexibele werkvormen
- open modules ook voor de beroepsopleidingen
- borgen van het brede spectrum van opleidingen
- het belonen van samenwerkingen met het werkveld

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Waardeer, gebruik en erken het unieke systeem van volwassenenonderwijs binnen het brede veld van het Levenslang Leren.

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Marleen:

Zorg voor een toegankelijk en zorgend volwassenenonderwijs.

Voorzie in voldoende zorgondersteuning binnen het volwassenenonderwijs.

Zorg

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Situatieschets

- Toename inschrijvingen unieke cursisten AAV - 2016-2021: van 7862 naar 9496 cursisten.
- Onvolledig beeld want er zijn ook cursisten die zich alleen maar in beroepskwalificerende opleidingen inschrijven (zonder AAV).

Zorg

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Wat?

- Toenemende zorgvragen
- Steeds complexere zorgnoden
- Extra zorg: leerstoornissen, psychische problemen, faalangst ...

Zorg

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Waar?

- Nederlands tweede taal (NT2)
- Aanvullende algemene vorming (AAV)
- Beroepskwalificerende opleidingen
- Bij Ligo

Zorg

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Hoe gaan centra ermee om nu?

- Tijdelijke projecten: ESF en Edusprong
- Professionaliseringstrajecten
- Inschrijvingen
- Externe samenwerking (OCMW, Centra voor Algemeen Welzijnswerk, Agentschap Integratie en Inburgering, VDAB, SAAMO ...)
- Binnen het centrum zelf:
  - Elke leraar doet aan eerstelijnszorg
  - Een leraar kan dit niet alleen, gezien de complexiteit
  - Veel bijkomende functies voor zorg- en cursistenbegeleiding
  - Lesgevers dienen hiervoor te worden vrijgesteld → nu investering uren vanuit reguliere omkadering
  - Enorme stijging speciaal aanbod: leerondersteuning, open modules ...

Zorg

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Zorgcontinuüm secundair onderwijs ontbreekt volledig

- Brede basiszorg, uitbreiding zorg, individueel aangepast curriculum
- In het volwassenenonderwijs ontbreekt elk kader (cfr. CLB)

Zorg

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Drempels

- Geen continuïteit: data worden niet gedeeld met secundair onderwijs, CLB, examencommissie, VDAB ...
- Werking AV/AAV (Aanvullende Algemene Vorming) binnen het volwassenenonderwijs is onvoldoende bekend binnen het secundair onderwijs, CLB, ...
- Nood aan neutrale trajectbegeleiders (onderwijskiezer, opleidingskompas, leerwinkels ...)
- Dubbele financiële drempel voor centra: extra middelen investeren vanuit leraarsuren enerzijds en grote kans dat kwalificatiebonus niet wordt gehaald
- Nood aan toegankelijk onderwijs voor de meest kwetsbare, laaggeletterde volwassenen.

Zorg

Vraag naar

- Extra middelen voor verhoogde samenwerking en warme overdracht
- Externe ondersteuning voor verhoogde zorgvragen
- Uitwerken individueel aangepaste curricula met daaraan gekoppelde studiebewijzen
- Gestandaardiseerd cursistenvolgsysteem
- Structureel ambt van zorgcoördinator
- Betere omkadering voor cursisten zonder diploma secundair onderwijs, AV, AAV en NT2
- Middelen voor intensievere professionalisering lerarenkorps en leraren in opleiding
- Gratis onderwijs voor het verwerven van basiscompetenties

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Zorg voor een toegankelijk en zorgend
volwassenenonderwijs.

Voorzie in voldoende zorgondersteuning binnen het
volwassenenonderwijs.

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Marissa:

Versterk de outreachende mogelijkheden van het volwassenenonderwijs.

Versterk onze outreachende mogelijkheden

Situatieschets

- Maatschappelijke uitdagingen het hoofd bieden: iedereen mee aan boord
- Heel wat Vlamingen zijn kansarm en 1 op 7 Vlamingen is laaggeletterd. Data: laaggeletterdheid (Piaac) kansarmoede (regioscan / kansarmoedeindex)
- Bereiken van cursisten door naar hen te gaan (omgevingsanalyse departement onderwijs)
- Sensibiliseren en ondersteunen van partners in kader van laaggeletterdheid is nodig. (plan geletterdheid)

Versterk onze outreachende mogelijkheden

Hoe pakken we dit aan:

Praktijkvoorbeelden:

Digibanken, tuinproject, BENO, opleidingen in samenwerking met Ligo/CVO, infosessies voor stakeholders.

Voorbeeld uitgelicht (samenwerking met scholengroepen):

- Versterken van taal bij ouders van lagere schoolkinderen in de basisschool
- Effect op 2 generaties
- Noden van scholen worden bevraagd
- Aangepast aanbod opgemaakt
- Evaluatie tussentijds en bij afloop
- Deelname aan overleggen

Versterk onze outreachende mogelijkheden

Waar botsen we op?

- Decretale financiering: focus op groepsaanbod
- Samenwerkingen en outreachend werken: maatwerk, administratie, tijd, kleine groepen
- Geen uniforme Vlaanderenbrede afspraken vanuit het beleid
- Besef bij partners van belang/winst om met kwetsbare doelgroepen aan de slag te gaan

Versterk onze outreachende mogelijkheden

Wat vragen we:

- Erken onze expertise inzake laaggeletterdheid en gebruik deze.
- Zorg voor een Vlaanderenbreed geletterdheidsbeleid
- Versoepel regelgevend kader en voorzie voldoende financiering
  - Kwalificatiebonus voor aanbod in samenwerkingen
  - Onderzoeken onder welke voorwaarden afwijken van groepsaanbod

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Versterk de outreachende mogelijkheden van het
volwassenenonderwijs.

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Dave:

Zorg voor een toekomstgericht
personeelsstatuut.

Personeelsstatuut

- 9000 personeelsleden in Vlaanderen
- Het onderwijsstatuut binnen de CVO en Ligo

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Personeelsstatuut

Wat zijn de grootste uitdagingen voor CVO en Ligo binnen hun personeelsbeleid?

De CVO en Ligo hebben nood aan

- Een statuut dat toelaat om te werken in een context van schaalvergroting
- Een statuut dat toelaat om flexibel te zijn
- Een statuut dat zij-instromers valideert zoals in de andere onderwijsniveaus

Personeelsstatuut

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Wat zijn de grootste uitdagingen voor CVO en Ligo binnen hun personeelsbeleid?

Schaalvergroting

- Een praktijkvoorbeeld: verantwoordelijkheden medewerkers vs. bezoldiging
- Mogelijkheid tot creëren van een middenkader is quasi onbestaande
- Het management van de organisatie ligt ook voor een belangrijk deel in handen van personeelsleden die enkel betaald kunnen worden als leraar (coördinatie-opdrachten).
- Ook voor specifieke profielen (bv. IT) is er geen enkele mogelijkheid voorzien tot loondifferentiatie.

Maak een breder kader van functies in het VWO waar loondifferentiatie mogelijk is.

Personeelsstatuut

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Wat zijn de grootste uitdagingen voor CVO en Ligo binnen hun personeelsbeleid?

Flexibel aanbod

- Praktijkvoorbeeld: werkplekleren en begeleiding
- Eén op één relatie module vs aanstelling van leraar stuit op zijn limieten
- Hoe flexibeler het aanbod, hoe meer hoofdbreken voor de centra om niet in botsing te komen met het personeelsstatuut.

Maak het eenvoudiger om flexibel aanbod ingericht te krijgen binnen het personeelsstatuut zonder in conflict te komen met het statuut.

Personeelsstatuut

Wat zijn de grootste uitdagingen voor CVO en Ligo binnen hun personeelsbeleid?

Eenzelfde speelveld voor het volwassenenonderwijs

- **Praktijkvoorbeeld:** enkele wervingen van het afgelopen schooljaar
- Hoe langer hoe meer voelen de centra een loonhandicap die is ontstaan door het toekennen van voordeligere regels over zij-instroom in andere onderwijsniveaus

Valideer de zij-instromers in het volwassenenonderwijs net zoals in de andere onderwijsniveaus.

Geef het volwassenenonderwijs

- **Meer opties voor loondifferentiatie binnen de grote organisaties die ze zijn geworden**
- **Minder kopzorgen over het personeelsmatig inplannen van flexibele trajecten**
- **Voldoende mogelijkheden om zij-instromers te valideren**

Zorg voor een toekomstgericht personeelsstatuut.

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Carmen:

Verhoog de werkingsmiddelen,
versterk de infrastructuur en
laat de omkadering groeien op
het ritme van de vraag.

Werkingsmiddelen/ infrastructuur/omkadering

Historisch:

- CVO's waren avondschole ingebed in scholengroepen
- CBE's: vnl. dagonderwijs

Nu:

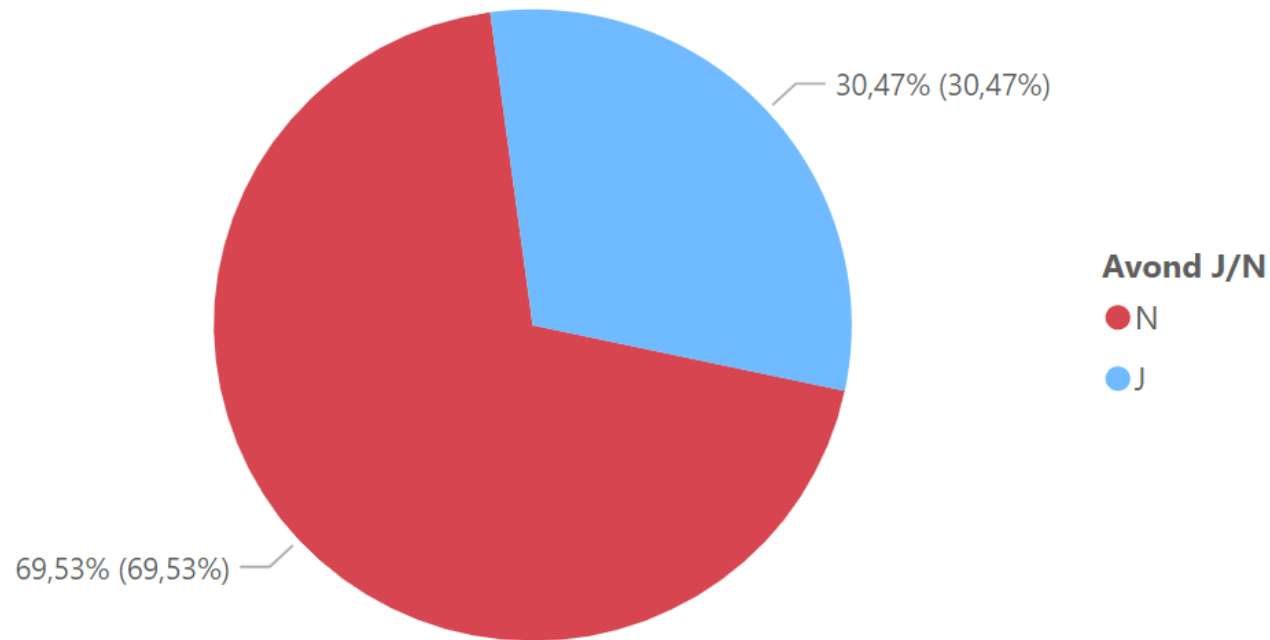
- Meer en meer entiteiten met eigen finaliteit (behoeftes verschillen tussen volwassenenonderwijs en leerplichtonderwijs)
- Aangepast aan de huidige doelstellingen en opdrachten van het volwassenenonderwijs
- 70% in volwassenenonderwijs is dagonderwijs (oa intensieve dagtrajecten naar werk en NT2)

DE VLAAMSE
VEERKRACHT

Werkingsmiddelen/ infrastructuur/omkadering

Aandeel dag/avond - situatie 2020 - verdere groei dagonderwijs in 21-22-23

Groeiende studiegebieden : NT2, AAV en beroepsopleidingen zijn dagopleidingen

Werkingsmiddelen/ infrastructuur/omkadering

Gemiddelde verhouding personeelsuitgaven/werkingsmiddelen met andere onderwijssystemen:

- VWO 92/8
- SO 88/12
- HO 80/20

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

Werkingsmiddelen/ infrastructuur/omkadering

Versterk de middelen beschikbaar voor infrastructuur (zowel investeringsmiddelen als werkingsmiddelen)

- problematiek van **beschikbare, betaalbare infrastructuur** vinden
- meer dan 70% van de werkingsmiddelen wordt besteed aan **infrastructuurkosten**
(onderzoek CVO KathOndVla in 2022: gemiddeld 85 % van de werkingsmiddelen werd besteed aan infrastructuur)

Werkingsmiddelen/ infrastructuur/omkadering

Zorg voor een omkadering die meegroeit met de groeiende vraag naar LLL.

Trek de open end financiering door naar alle studiegebieden

(sowieso gemodereerd door de 3 jarige berekening)

m.a.w. schaf de toepassing van de groeinorm van 0,8% af.

Dit zorgt voor meer transparantie in de financiering (belangrijk in de sector van LLL).

Bouw de projectmiddelen (bv. de asielmiddelen) waar mogelijk af en maak deze structureel.

Werkingsmiddelen/ infrastructuur/omkadering

Samengevat

Beperkte historische werkingsmiddelen van het volwassenenonderwijs in combinatie met nieuwe opdrachten van het volwassenenonderwijs (EVC-, NT2-testcentra, ...)

Nood aan infrastructuur en voldoende werkingsmiddelen i.f.v. de leeromgeving

**DE VLAAMSE
VEERKRACHT**

DE VLAAMSE VEERKRACHT

Verhoog de werkmiddelen,
versterk de infrastructuur en
laat de omkadering groeien op het ritme van de vraag.

Volwassenenonderwijs is de centrale partner in het levenslangleren.

Waardeer, gebruik en erken het **unieke systeem** van volwassenenonderwijs binnen het brede veld van het **Levenslang Leren**.

Zorg voor een toegankelijk en zorgend volwassenenonderwijs.
Voorzie in voldoende **zorgondersteuning** binnen het volwassenenonderwijs.

Versterk de **outreachinge** mogelijkheden van het volwassenenonderwijs.

Zorg voor een **toekomstgericht personeelsstatuut**.

Verhoog de **werkingsmiddelen**,
versterk de **infrastructuur** en laat de **omkadering** groeien op het ritme van de vraag.

